

Kem/3496(1-9)

553

2

DISSE²RAT²O IN²A²UGURALIS
MEDICA

DE

CRANII TREPANATIONE

QUAM

EX CONSENSU FACULTATIS MEDICAE

P R A E S I D E

VIRO ILLUSTRI AC EXCELLENTISSIMO

D. PH. FR. TH. MECKEL.

POTENTISSIMI BORUSSORUM REGIS A CONSILIIS INTIMIS
PROFESSORE MEDICINAE PUBLICO ORDINARIO

ET

INSTITUTIS CLINICK CHIRURGICK DIRECTORE.

PRO

GRADU DOCTORIS

IN

MEDICINA ET CHIRURGIA

RITE CONSEQUENDO

DIE XXI. SEPT. MDCCXCIX.

PUBLICE DEFENDET

CHRISTIANUS FRIDERICUS RICHTER

UCAROMARCHICUS.

HALAE,
TYPIS C. G. H. CRAMERI.

DISTINCTIONE
THEOLOGICAE

GRANITIUM INTEGRI

DISCERNITATIUS MOLITORIUS

V I R O

EXCELLENTISSIMO ET CLARISSIMO

CHRISTIANO LUDOVICO
MURSINNA,

MED. ET CHIRURG. DOCTORI,
CHIRURGO GENERALI EXERCITUUM
BORUSSICORUM
PROF. PRIM. COLLEGII MEDICO-CHIRURGICI,
CHIRURGO PRIMARIO LEGIONIS
MOELLENDORFIANAE
ETC.

U T E T

A

V I R O

EXCELLENTISSIMO ET EXPERIENTISSIMO

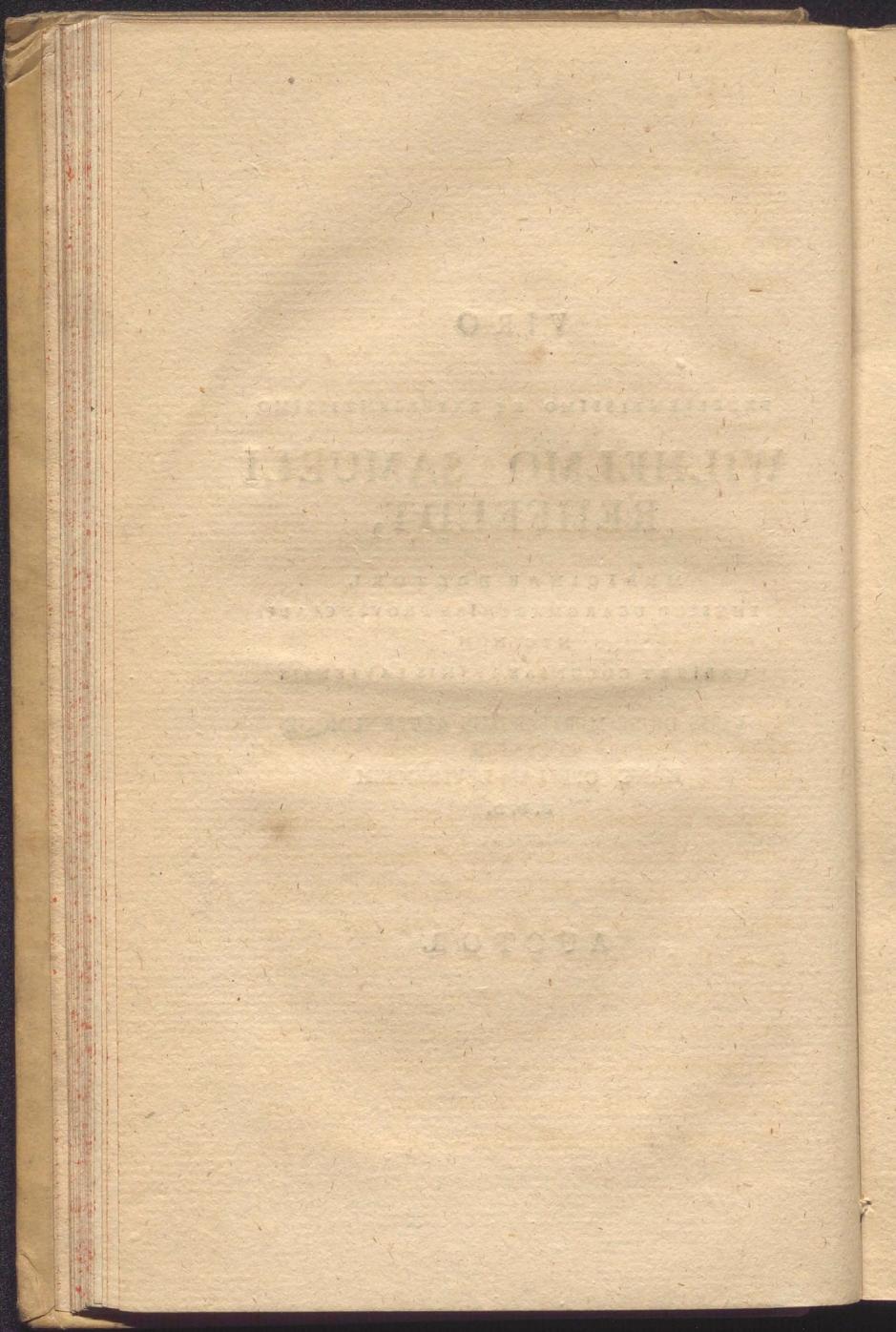
WILHELMO SAMUEL
REHFELDT,

M E D I C I N A E D O C T O R I .
P H Y S I C O U C A R O M A R C H I A E P R O V I N C I A L E
N E C N O N
U R B I S E T C O L O N I A E P R I M I S L A V I E N S I S
V I R I S D E S E M E R I T I S S I M I S A E T E R N U M Q U E
C O L E N D I S ,
H A N C O P E L L A M L E V I D E N S E M

D . D . D .

A U C T O R .

DE
CRANII TREPANATIONE,

§ I.

Suprema corporis nostri pars, quam caput dici-
mus, maximum sane ad Physiologiam, Patholo-
giam et Chirurgiam practicam habet momentum,
ideo, quod organon omnium praestantissimum ex
reliquisque primum sibi locum vindicans, includit,
cerebrum, et a nonnullis organon animae di-
ctum. In isto cerebro, quasi centrum, est quarum-
vis impressionum per sensus factarum et represe-
tativa pariter et rationalis facultatis habitaculum. Cum
autem tanta sit hujus partis, cerebri scilicet, praestan-
tia, quanta sit ejus dignitas, et quantum in cognoscen-
dis ejusdem affectibus studium sit adhibendum, p.

tet abunde. Locus, quem cerebrum in corpore humano occupat, situs est altissimo, eaque propter quamplurimis patens periculis; interea tamen natura illud contra externam vim sapienter munivit, quod jam ob supremam ejus dignitatem, vel a priori, ut ita dicam, colligi potest. Praeter proprias membranas, et integumenta totius corporis generalia, vallo quodam ex fortissimis tenacissimisque totius ossei systematis partibus facto, defenduntur, quibus cerebrum, tanquam capsula clausum jacet, quae cranium dicitur. Hanc quidem capsulam ictus pulsusque haud facile penetrat, quippe quam violentia satis magna rumpere, flectere, comprimerre, ejusque suturas dissolvere tantum valet. Qui quanta sit rationis, imaginationis, vitaeque dignitas, probe novit; facile etiam quae huic ossi laeso debeatur attentio, intelliget: laesiones enim ejusdem vitam, sanitatemque in summum ducunt periculum et miserum aegrotum unica illa, qua a bruto animali differt, praestantia privant; mala que omnem superantia idem longoque aevi durantia, postremoque, vita miserrime transacta, horrendam mortem ferentia, parant.

§. 2.

Ipsum illud periculum, illa calamitas, jam perse cuivis hominum lacrimas movet: quomodo igitur medicus vel chirurgus, unicus ille, qui mi-

serum ab interitu vindicare potest, ista vulnera temere contemplabitur? Sunt certe illa summi momenti, et medici attentionem subitumque postulant auxilium, et strenuam opem. Ut autem humanam illam opem subita, secura, grataque, quantum quidem fieri potest, ratione exsequatur; sedulus inquirere effectus cuiusvis externae violentiae in cranium, et quae ejus pars, quoque haec ratione laesa sit, accurate determinare debet; praeterea et nosse remedia pro sanando malo, et scire exactius, quando, ubi, et quomodo illa sint adhibenda. Saepius enim laesio vix ulla attentione digna visa est, quam tamen neglectam, cachexiae deliria et interitus ipse secuta sunt: haud raro aeger omni periculo eruptus creditur, immo sanatus, cuius erroris sequelae longe tristissimae sero apparent. Quot miseri ostiatim mendicantes vel nosodochiis inclusi, ignorantiam Chirurgorum Balneatorumque intractandis hisce casibus accusant? Haec omnia Medicum quemvis, humanis rebus humaniter consulentem ad notitiam harum laesionum earumque curationem rationalem fortissime excitare debent.

§. 3.

Morbi capitis chirurgicam opem postulantes, ut varii sunt, ita ratione loci valde inter se differunt: laeduntur enim vel sola integumenta externa

vel cranium vel meninges proprie ita dictae, vel cerebrum ipsum: ratione periculi laesio est vel gravior, vell levior: ratione causarum externarum harumque naturae sunt vel fissurae vel fracturae ossium, vel contrafracturae, vel depressiones, contusiones, concussiones, sagillationes, exfoliationes, extravasata, herniae, suppurationes, etc.

§. 4.

Quilibet horum casuum magni est momenti, opeinque strenuam postulat, cuius tamen rationes seu remedia, valde differunt, neque istis promiscue utendum est. Ne vero justo diffusoriam, haec, utpote quae, non omnia meo scopo inserviunt, praetereo, de una tantum operatione acturus, quae sine omni controversia plurimis casibus allegatis gravissimum maximeque securum afferit remedium, de Trepanatione scilicet, cuius applicacionis ratio propriam dexteritatem Medicis et exercitium postulat.

Est autem Trepanatio Operatio Chirurgica, qua instrumenti peculiaris ope, terebram cum serra, circulari referentis, pars quaedam ossium, et hic quidem cranii, eripitur. Haec operatio ad sequentes praecipue fines obtinendos locum haberet.

1.) ut humores omnis generis sub crano præternaturaliter congesti, et stagnantes educantur.

2) ut partes ossae corruptae vel festucae elminentur.

3) ut depressiones ossium tollantur, particulae ossae aliis suppositae, levantur, vel etiam ut contrariae aperturae ope, elevatorii auxilio, in justum naturaleme situm restituantur.

Per se quidem haec operatio periculo vacat; attamen accessoria illam difficultem anticipitemque saepe reddunt: hinc et applicatio ejusdem haud raro, vel plane cessat, vel restringitur; prudensque Chirurgus bene noverit necesse est circumstantias, quibus ea vel indicetur vel contraindicetur: hoc enim si ignorat, ubi prodesse studet, nocebit.

§. 5.

Generatim utique determinari nequit, qua quidem natura violentiae externae Trepanationis applicatio fiat necessaria, vel applicabilis, cum dispositio corporis laesi effectum causarum externalium in corpus ipsum determinet. Ita enim eandem causam violentiam externam, ad varia subjecta applicatam, diversissimae sequelae comitabuntur, quae in hoc homine trepanationem requirant, in illo autem eandem vel supervacuam, vel noxiā, immo lethalem reddant. Notitia corporis naturae, et ingenii sagacitas Chirurgo sola poterit monstrare viam: nam apparet aliqua similitudo symptomatum cum nul-

lo modo ducere debet, quippe quae idiopathica ab accedentalibus probe sunt discernenda, nullum ex illis negligendum, et quodlibet eorum juste di-judicandum. Sed ne hoc quidem fecisse sufficit. Nam et strenue judicet, promptumque consilium capiat, cum dubitatio et mora saepe omnia turbent, et opeim adhuc utilem futuram, suo effectu frustrent. Verum et haec regula non est sine suis exceptio-nibus; saepe enim mali complicationes Chirur-gum post plures demum dies, hebdomades, immo menses ad suscipiendam illam operationem addu-cent.

§. 6.

Cum vero causae similes in variis corporibus creberrimae etiam similes cieant effectus, exinde etiam certo modo regulae abstrahi possunt, ratio-nem procedendi generatim determinantes. Igitur aequum, immo necessarium est, ut, ceu in omni alio morbo, causam remotam intueamur, ex qua laesio capitis prodiit. Corpora illa mechanica caput impetu suo laudentia, vel obtusa sunt, vel acuta, quae iterum sunt vel cuspidata, vel secantia: hinc et vulnera capitis, pro generali vulnerum divisione, distribuantur in puncta, secta, ictu inflictia, contusa. Generatim hae laesiones in certis casibus sibi invicem sunt similes, et dif-ferunt tantum ratione violentiae, quae fuit illata, et

locorum, quibus acciderunt. Hinc et symptomata ab ipsis producta differunt, e. c.

1) Si corpus cuspidatum cutem tantummodo laesit, tumor subsequens tantummodo erit erezipatoſus, latus, interdum partem faciei occupans, doloresque momenti minoris producens.

2) Si vero ipsa galea capitis aponeurotica laesa est, tumor evadit planior, dolorificus magis, et tensio major, nec facile prementi digito cedens.

3) Ipso autem pericranio laeso, tumor quidem est extensionis haud ita magnae, at durus, tensus, et dolorificus. Oriuntur dolores admodum violenti capitinis, febresque cum lethargo et delirio interdum conjunctae.

4) Musculo temporali laeso prodeunt inflammations graviore, et dolores, quin et deliria, interdumque trismus.

In omnibus his casibus ridiculum foret Trepatione uti. Occurritur enim malo ratione antiphlogistica, interdum venaſectionibus, evacuacionibus, antiphlogisticis mitioribus ex salibus mediis, Manna, Pulpa tamarindorum, Cassia, et similibus; fomentationibus frigidis ex Aceto, Sale Ammoniaco, Spiritu Vitrioli et aliis: in musculi temporalis laesione cum primis commendantur aequales incisiones in crucis formam factae, sicut et in pericranio vulnerato, antequam ad alia remedia procedatur.

Instrumenta cuspidata majori vi adacta per ossa ipsa penetrasse, et cerebrum ipsum petuisse possunt; hinc et orientia symptomata multo sunt graviora in Diagnosi, quoniam ejuscemodi vulnera contrahere sese solent, neque instrumento exploratorio seu specillo patent. Insuper et crassitudo cranii in quovis fere individuo diversa, non patitur, ut secure determinemus, quam profunde instrumentum penetraverit. Igitur hoc casu si fieri potest, laedens instrumentum inquiratur, conferatur cum vulnere, cuius profunditas exinde colligatur. Interdum extensione pericranii symptomata existunt, symptomatibus cerebri laesi haud absimilia, et quae innotescunt cranio nudato: nam tunc statim cessare solent. Si enim hoc non sit, et si symptomata illa etiam post hanc operationem perdurant, ratio eorum latet sub pericranio, neque Trepanatio vitari poterit. Pro experientia constanti vulnera caesa integumentorum communium minus periculi habent, et facile, nisi forte symptomata alia mala accedant, per reunionem tolluntur: ne ipsis quidem illis casibus exceptis, ubi vulnus ex transverso caesum laciniam fecit: hoc ideo si modo rite componitur, facile vulnus sanatur. Ubi vero pars integumentorum externorum aut sola, aut cum frusto ossis decisa est, vulnus ipsum non nisi cum amissu substantiae ipsius sanabitur, quia pars soluta nutriti ulterius nequit. Frusta ossium

prorsus decisa obligantur sicca ligatura, ita ut ab accessu aëris externi secura praestentur.

§. 7.

Instrumenta majori violentia applicata, et contundentia vulnera efficiunt graviora, cum non solum partes moliores, verum et ipsa craniī ossa, ruptis simul vel non ruptis tegumentis, laedi possunt. Contusiones vero a minori quadam vi producentes haud raro leni pressione interneque datis resolventibus ac antiphlogisticis discutiuntur. Si vero optatus intra priores dies non respondeat effectus, suppuratione promovenda et adjuvanda est. Ubi e contrario extravasatio sanguinis ex symptomatibus colligitur, sive super pericranium, sive sub eodem; aequales etiam incisiones adhibeantur, tum ut stagnans educatur sanguis, tum ut los a corruptione servetur, quo casu vulnus ipsum suppuratione juvandum est. Vulnera in contusionibus obvia sunt dilatanda, caro corrupta tollenda et inflammationi, aequae ac febri, indicatis remediis resistendum.

De curatione ossis nudati quidem, sed integrī ac illaesī ea valent, quae supra diximus; laesum vero os terebrandum et adjuvanda exfoliatio est.

§. 8.

Secundum observationes Medicorum extravasa super cranium vel sub eo sine visibili laesio-

ne capitis concussionum ex aliis locis originem trahentium effectus esse possunt; e. c. per casum in posteriora, per lapsum mollieris oneris, e. c. facciana repleti in caput. Tale malum si Chirurgo occurrit, suadendum est, ut cranium statim denuo detur, et extravasatum educatur: si vero malum sit sub cranio, ad Trepanationem procedendum est.

In quavis ceterum laesione capitis graviori, jubemur capillos omnes cultro rasoio auferre, ut inquisitio ejus et inspectio alias difficultis, reddatur facilis, utque indicata remedia proprius ad partem patientem applicentur, quo facto eorum efficacia adaugeatur. Imprimis vero id ibi observabitur, ubi laesiones ossium reperiuntur, quoniam hae Chirurgo in primis magni momenti esse debent, quuum earum sequelae aegroto periculi plenissimae fieri possint. Nam haud raro, vel potius communissime maligni ipsarum effectus in ipsum cerebrum prodeunt, ruptis in hoc vasis, vel nervis ibidem compressis: quam ob rem per pressionem et irritationem inflammatio, suppuratio, immo et sphacelus oriri potest. Igitur ossa statim nudentur, quando post ullam externam vim in caput activam symptoma mala exoriuntur, ut res ejusque ratio accurate per noscatur.

§. 9.

§. 9.

Cranii laesiones, uti jam supra, quasi in transitu, monuimus, sunt fissurae, fracturae, contrafracturae, vel depressiones, vel diploë est compressa vel perrupta: quo facto non solum ipsius caries, verum et aliae periculose sequelae prodire possunt, cum illa vasis per ipsam cerebri substantiam sparsis arctissime ipsi cerebro annexa sit.

§. 10.

Fissuram dico ossis rimam, quae vel in tabula superiori adest, vel etiam ad inferiorem usque penetrat. Ibi partes balsamicis pharmacis diligentur, hic vero Trepanatio adhibetur. Cum autem propter vasa arctissime composita casus ipse difficillime saepius dignoscitur, consultum est, ut superficies ejusdem atra quadam tinctura illinitur, deinde aqua clara lavetur; quo facto, praesens fissura faciliter cognoscatur: nam fluidum atrum in rimam penetrans atrorem servat, ipsamque clarius monstrat.

§. 11.

Fracturae cranii, vel in externa ejusdem tabula similiter tantum cernitur, vel etiam inferio-

B

rem infestat. Quia vero in altero casu externae laesioneis nullum vestigium, sed modo symptomata laesi cerebri adsunt, difficilima est diagnosis. Ut vero hanc faciliorem reddamus, varia produntur artificia, querum tamen utilitas ipsa experientia nondum est comprobata. Ita exempli causa, jubemur ori aegrorum filum indere, quod mordeant, illudque percutere, vel facere ut chalybem dentibus premant: hoc modo laesum locum iri observatum. At quum aeger ita laesus soleat in statu prossus insensibili esse, omnique sui conscientia carere, consilium illud applicari vix posse, facile patet. Sic quoque haemorrhagia narium et aurium ad istam non sufficit diagnosin, quia his locis vas sine ulla ossium fractura ruptum esse potest. Alia symptomata quoque, vertigo, absentia mentis et similia a nuda concussione prodire, nullaque signa diagnostica dare poterunt.

Securius vero praesentia fracti ossis cernitur per frictionem modicam et pressionem capitis, quibus aegrum haud raro ad monstrandos dolores adigimus, qui tacto loco laeso, manum invitus quasi illuc movet, vel clamorem edit. Ubi hoc vel alio modo verosimilem praesentiam locumque fracturae detexeris, ipse locus statim aperiatur, et, si opus est, Trepanum applicetur.

§. 12.

Accidit interdum, ut fissa tantummodo tabula interiori vel etiam fracta, nullum visibile signum laesioris detegi possit. Quo casu symptomata sola a pressione cerebri, cum primis si haec subito a causa externa prodeunt, Chirurgo viam, quam sequatur, demonstrent: nam symptomata similia, quorum causa extravasatum est, serius prodire solent, et potius sensim sensimque. Ubi praecipue, facta demum laesione, pericranium secedit et os ipsum coloris est praeternaturalis, fractura tabulae interioris inde colligi potest.

§. 13.

Contrafissuras eas dicimus laesiones, quibus illa ossis pars, in quam violentia immediate egit, manet illaesa, et prorsus resistit, sed ubi in alio loco interdum opposito et debiliori per vim propagata fissura accidit. Quod quidem genus laesiorum ex omnibus reliquis forsitan diagnoseos est difficillimae, quum ex symptomatibus inde productis tantummodo suspiciari illud possimus, quando jam Trepani auxilium justo serius adhibetur. Quam ob rem semper ad possibilitatem hujus casus respiendum est, totumque caput accurate examinandum: nam forsitan tumorem minorem vel ruborem

observare, vel tactu aliquid detegere valeas, quod si est, statim Trepano utaris.

§. 14.

Quando in depressione frusta ossium plane sunt soluta, ope elevatorii vel similis instrumenti ea sunt educenda. In quadam quoque distantia trepani corona unam vel plures applicari uile erit, ut facta apertura, vectis adhiberi possit. Saepe quoque contigit, ut applicato Tirefont depresso nent tollamus, cerebrumque a pressione liberemus. Utilissimum quoque forsan esset, b. Thedenii con filium, locum scilicet inarcturatum tam diu frusto vitro scalpendi, donec laminas ossis forfice dissecare vel nullo negotio rumpere valeas, quod imprimis in infantibus fieri solet, quorum ossa adeo tenuia sunt, ut non nisi cum summa cautione Trepananum applicari possit.

§. 15.

Ab his capititis laesionibus effectus in cerebrum, et ab his iterum sequelae generatim dependent. Effectus vero sunt:

- a) Pressio,
- b) Irritatio,
- c) Irritatio et pressio simul: sequelae autem inflammatio, suppurratio et similia

Symptomatibus a pressione ortis annumerantur paralyses, vertigo, somnolentia, absentia sensuum, pulsus durus lentus. que, respiratio anxia et difficilis, facies rubra tumens, oculi torvi, etc.

Si haec symptomata statim prodeunt, presum os; si serius, aliquid extravasatum indicant. His in casibus vero venaefectiones fortiores repetantur, et clismata irritantia dentnr. Si aeger deglutire potest, purgantia lenia antiphlogistica exhibeantur ex salibus mediis, Manna, Pulpa tamarindorum, fermentationes frigidae ex aqua gelida, glacie, sale ammoniaco, acetoque capiti imponantur. Quodsi autem symptomata his adhibitis non cessant, trepanun non est morandum.

§. 16.

Symptomata concussionis laesionem statim sequuntur. Aeger enim omnem sensum amittit, voluntarioque motu destituitur; pulsus parvus mollis et celer, respiratio debilis fit, facies pallescit, et in majori commotionis gradu in aegro vix vestigia vitae cernuntur.

Curatio concussionis cerebri a Chirurgis haud eadem ratione absolvitur, et sunt qui inepto procedendi modo utuntur. Qui docent, hunc morbum ut nervosum malum esse tractandum, a scopo aberrare non videntur; sicuti et remedia ab Ill. Mursinna commendata omnem attentionem merentur, pro Summi Viri consilio autem, ad excitandum sistema nervosum, clymata irritantia applicantur, ut et vesicatoria in capite, et nucha ponuntur, ita tamen ne vesicas trahant, ac tantummodo irritamenta cieant. Quodsi aeger potest adhuc deglutire, praebeatur solutio Tart. emetici, deinde minores opii doses, vel pulvis anodinus Doveri, postremo autem Cortex cum serpentaria, vino, nervinisque similibus. Nam neque hic Trepansioni locus est,

§. 17.

Symptomata inflammationis sunt febris, pulsus durus, facies rubicunda, tumida, oculi conditionis ejusdem, inquies, et ipsa deliria. Cunctis hisce symptomatisbus, fomentationibus gelidis, generalibus ac topiis venaelectionibus, et uno verbo ut dicam, methodo antiphlogistica est obviam eundum. Symptomatisbus frequenter continua per haec remedia cessantibus, saepe oritur horripilatio,

pulsus sit parvus et mollis, vel alia accedunt a pressione hancque sequente suppuratione pendentia, ubi trepani applicatio neutiquam est retardanda.

Ex his, quae breviter proposuimus, facile est videre, quantum cuiusvis capitis vulneris speciei etiam levioris, examinis momentum sit, et quam generatim trepanatio dignitatem habeat, perspicere.

§. I. 8.

Denique in qualibet congestione, vel stagnatione humorum, sive illa ab externis, sive ab internis exsistat causis, in festucis ossium, cerebrum irritantibus, in carie, tophisque ossium et cranii, cerebri functiones per pressionem et irritationem turbantibus, in contusionibus diploës, et forsitan aliquando etiam in chronicis et topicis cephalalgias, quarum cause nequeunt detegi, trepanationi locus est. Omnibus ac singulis his casibus, perfecta diagnosi, ad operationem ipsam citissime est properandum; mora enim et vitam aegri periculo exponit, ipsamque operationem reddit inutillem.

Chirurgus autem trepanum versurus, aegrotum in sella, quantum fieri potest, immobili colloget, convexoque scalpello incisionem in crucis formam faciat, pollice et indice manus sinistrae cutem inten-dens; figat cultrum suum pressissime sub pollice, ita ut periosteum profundius, quam cutis exterior dissecat, ad tensionem facile orituram evitandam eodemque modo ab altero latere incisionem faciat. (Quondam quidem modo simpliciter longam, modo luniformem incisionem, modo talēm quae vel T vel V referret, faciebant; vel locum ossis cute prorsus nudabant, ut ita exfoliationem ejus secure promoverent.) Quo facto periosteum proprio cultello denudet, locumque corona trepani designet, in' ejusque medio trepanum perforatorium ponat, quo terebret fixumque punctum constituat. Nunc trepano, cui cylindrica corona cum pyramide annexa est, a manu dextra ad sinistram, et quidem ab initio ductibus circularibus ad diploēn usque perforet celeriter, post hac vero lentius et cautius. Eo usque se yenisse Chirurgus intelliget ex scobi-bus ossis sanguinolentis. Solutum ossis frustum saepe una cum trepani corona exit, at si remanet, tirefonte vel vecte educatur. Margo acutus ossis

cultello lenticulari mitigetur, inquiraturque an extra'atum fuerit sub dura matre nec ne. Ibi haec membrana dissecetur in formam crucis, et ex-traversatum eliminetur; aperturae ipsi complicata lin-teola filo annexa imponuntur optime, ita ut, pro-pendente hoc, facile educi possint, neque cranio ipsi subeant, ibique irritationes moveant. His effectis, labia vulneris, quantum fieri potest contracta, emplastro conglutinante figantur, noxiusque aëris externi accessus caveatur. His super imponatur splenium majus et complicatum madefactum humo-re inflammationi contrario: omnia denique ligatura artificiosa, quam Galli petit Couvre chef vocant, vel simplici capitio fermentur. Illud enim ligamen, quod olim nomine Grand Couvre {chef} innotuerat, hodie ob difficultates suas non amplius est in usu. His peractis aeger lecto imponatur, ut trepani vul-nus aliquantum dependeat, quo adhuc restans ex-travasatum facilius abeat. Diaeta aegroti ac cir-cumstantiis est dijudicanda; convenit tamen ab ini-tio antiphlogistica methodus in omni ambitu suo. Postea vero aeger sensim sensimque ad solitum vi-tae virtusque genus redeat, quibus servatis vulnus ossis felicius sanatur: attamen ad id p[ro]staendu[m] natura octo, interdum duodecim, postulat septima-nas.

Praeter cranium etiam in aliis vere cariosis
ossibus, frequentissime vero in sterno trepanum ad-
hibent, vel ad particulas ossium emortuas tollen-
das vel ad pus et alia fluida pone ossa stagnan-
tia educenda.

THESES.

I.

In febre inflammatoria sunt sine dubio tunicae
vasorum semper fere inflammatae.

II.

Infectio venerea tam per coitum quam per
alias vias fieri, et eo modo ulcera fan-
efficere potest.

III.

In operatione castrationis ea methodus est
praeferenda, qua funiculus spermaticus
totus ligatur.

IV.

Resolutio bubonum semper fere suppurationi
est praeferenda.

V.

Uterus femineus habet et fibras musculares,
et structuram vasculosam.

VI.

Oxygenium fortasse olim substitutum mercurii
erit.

KD18
PICA

IV.

Materiae mortuae vires haud subordinatae sunt viri-
bus vitalibus.

V.

2

DISSERTATIO INAUGURALIS
MEDICA
DE
CRANII TREPANATIONE
QUAM
EX CONSENSU FACULTATIS MEDICAE

P R A E S I D E
VIRO ILLUSTRI AC EXCELLENTISSIMO
D. PH. FR. TH. MECKEL.

POTENTISSIMI BORUSSORUM REGIS A CONSILIIS INTIMIS
PROFESSORE MEDICINAE PUBLICO ORDINARIO
.ET
INSTITUTIS CLINICI CHIRURGICI DIRECTORE.

PRO
GRADU DOCTORIS
IN
MEDICINA ET CHIRURGIA

RITE CONSEQUENDO

DIE XXI. SEPT. MDCCXCIX.

PUBLICE DEFENDET
CHRISTIANUS FRIDERICUS RICHTER
UCAROMARCHICUS.

HALAE,
TYPIS C. G. H. CRAMERI.

